

KPA-20 Auvinen Marita, Kankare Virpi

12.07.2019
JULKINEN

Asia

Ajankohtaista EU:n viisumiasioissa

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Tämän kirjelmän tarkoituksena on antaa tietoa EU:ssa käsiteltävistä ajankohtaisista viisumikysymyksistä.

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

I. Voimaan tulevat EU:n ja kolmansien maiden väliset lyhyttä oleskelua koskevat viisumivapaudet

Brasilian diplomaatti-, virka- ja tavallisia passeja koskevat tekniset päivitykset viisumivapaussopimukseen julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 30.11.2018 ja ne tulivat voimaan 20 päivän kuluttua julkaisemisesta.

II. EU:n ja kolmansien maiden väliset lyhyttä oleskelua koskevat viisumivapausneuvottelut

Turkin ja Kosovon osalta vireillä olevissa viisumivapausneuvotteluissa ei ole tapahtunut muutoksia edellisen e-jatkokirjeen jälkeen.

III. EU:n ja kolmansien maiden väliset viisumihelpotussopimusneuvottelut

Kiina: EU:n ja Kiinan välisen vuonna 2013 alkaneen maahanmuutto ja liikkuvuus –vuoropuhelun osana alkoivat vuonna 2017 viisumihelpotussopimusneuvottelut ja neuvottelut yhteistyöstä laittoman maahanmuuton estämiseksi eli takaisinottosopimusneuvottelut. Toinen neuvottelukierros pidettiin Pekingissä syyskuussa 2018, minkä jälkeen komissio on lähettänyt sopimusluonnokset Kiinalle kommentoitavaksi. Seuraavan neuvottelukierroksen ajankohtaa ei ole päätetty.

Tunisia: EU:n ja Tunisian väliset viisumihelpotus- ja takaisinottosopimusneuvottelut alkoivat lokakuussa 2016. Osapuolet ovat käyneet viisi neuvottelukierrosta ja seuraavat neuvottelut ovat kesäkuun 2019 lopussa. Neuvottelut ovat edenneet hitaasti.

Vireillä olevissa viisumihelpotusneuvotteluissa **Marokon** ja **Jordanian** kanssa ei ole edetty edellisen e-jatkokirjeen jälkeen.

Valko-Venäjä: EU:n ja Valko-Venäjän välillä vuonna 2014 vireille tulleet viisumihelpotussopimusneuvottelut ovat edenneet siten, että keväällä 2019 sopimusta on viimeistelty ja sopimukselle on haettu allekirjoittamisaikaa.

IV. EU:n viisumivastavuoroisuusmekanismi - viisumivastavuoroisuus Yhdysvaltojen viisumivapausohjelma

Yhdysvallat: EU:n jäsenvaltioista viisumivelvollisuus Yhdysvaltoihin koskee Bulgariaa, Kroatiaa, Kyprosta, Puolaa ja Romaniaa. Komissio tekee yhdessä niiden kanssa viisumivastavuoroisuustyötä viisumivapauden saavuttamiseksi. Toukokuussa 2019 pidettiin Washingtonissa yhdeksäs viisumivastavuoroisuuskokous. Seuraavaksi neuvottelut jatkuvat viiden jäsenvaltion Yhdysvaltain esittämiin kysymyksiin antamien vastausten pohjalta.

V. EU:n viisumisäännösten uudistaminen

Euroopan komissio antoi viisumisäännösten uudistamista koskevan esityksen maaliskuussa 2018. Uudistettu viisumisäännöstö julkaistaan EU:n virallisessa lehdessä 12.7.2019 ja se tulee voimaan virallisessa lehdessä julkaisemista seuraavana päivänä ja sen soveltaminen alkaa 2.2.2020.

VI. e-viisumiehdotus

Komission sähköistä viisumia eli e-viisumia koskevan vuodelta 2017 olevan aloitteen toteutettavuustutkimus valmistuu tämän hetkisen tiedon mukaan heinäkuussa 2019. Komissio järjesti keväällä 2019 kaksi työpajaa, joissa jäsenvaltioiden edustajat kommentoivat e-viisumialoitetta. Aihe on esillä Suomen EU-puheenjohtajakaudella viisumityöryhmässä.

VII. EU – yhtenäisen viisumin kaava (viisumitarra)

Yhtenäisestä viisumin kaavasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1683/95 muuttamista koskeva asetus (EU) N:o 2017/1370 hyväksyttiin 4.7.2017. Jäsenvaltioiden on sovellettava asetusta 15 kuukauden siirtymäajan päätyttyä eli viimeistään 21.12.2019. Asetus on velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti. Suomessa asetuksen kansallinen täytäntöönpano on vireillä ja uuden kaavan mukainen viisumitarra otetaan käyttöön määräajan puitteissa.

VIII. Viisumitietojärjestelmää (VIS) koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2008 muutosehdotus

Komissio antoi toukokuussa 2018 ehdotuksen viisumitietojärjestelmää koskevan asetuksen muuttamisesta. VIS- ehdotusta on käsitelty vuoden 2019 ensimmäisellä vuosipuoliskolla viisumityöryhmässä neuvoston joulukuussa 2018 ja Euroopan parlamentin helmikuussa 2019 muodostamien näkemysten pohjalta. Keväällä 2019 valitun Euroopan parlamentin työn käynnistyminen ohjaa valmisteluprosessia, mutta tavoitteena on aloittaa trilogineuvottelut Suomen EU-puheenjohtajakaudella.

Suomen kanta

I. Voimaan tulleet EU:n ja kolmansien maiden väliset lyhyttä oleskelua koskevat viisumivapaudet

Sopimukset on allekirjoitettu ja vastaavat Suomen kantaa.

III. EU:n ja Kiinan välinen maahanmuutto ja liikkuvuus – vuoropuhelu

Suomi tukee maahanmuutto ja liikkuvuus – vuoropuhelua ja sen tavoitteissa etenemistä.

IV. Viisumivastavuoroisuusmekanismi – Yhdysvaltojen viisumivapausohjelma

Suomelle on tärkeää, että vastavuoroisuusmekanismin mukaisia keskusteluja jatketaan ja tavoitteena pidetään viisumivapauden vastavuoroista toteutumista kaikkien EU-maiden kohdalla.

V. EU:n viisumisäännösten uudistaminen

Uudistettu viisumisäännöstö on hyväksytty ja vastaa Suomen kantaa.

VI. E-viisumiehdotus

Suomen kannan muodostaminen on mahdollista siinä vaiheessa, kun ehdotusta koskeva esiselvitys valmistuu ja mahdollisen e-viisumiehdotuksen sisältö selviää.

XII. Viisumitietojärjestelmää (VIS) koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2008 muutosehdotus

Suomi suhtautuu komission VIS- asetusehdotukseen pääosin myönteisesti ja kannattaa VIS- asetuksen uudistamista uuden teknologian tarjoamien mahdollisuuksien mukaisesti ottaen huomioon viisumipolitiikan toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset sekä muuttoliikkeeseen ja turvallisuuteen liittyvät haasteet. Suomi pitää tärkeänä, että VIS- asetusehdotuksessa huolehditaan perusoikeuksien kunnioittamisesta ja tietosuojan toteutumisesta.

Pääasiallinen sisältö

III. EU:n ja Kiinan välinen maahanmuutto ja liikkuvuus – vuoropuhelu

EU:n ja Kiinan väliset lyhytaikaisia viisumeita koskevat viisumihelpotussopimusneuvottelut sekä takaisinottosopimusta eli yhteistyötä laittoman maahanmuuton estämiseksi koskevan sopimuksen neuvottelut linkitetään niin, että ne tulevat voimaan samanaikaisesti. Tavoitteena on luoda vastavuoroiset ja oikeudellisesti selkeät menettelyt.

IV. Viisumisäännösten uudistaminen

Uudistetun viisumisäännösten keskeisiä muutoksia ovat:

- Pääsääntöisesti viisumihakemukset tutkitaan ja ratkaistaan edelleen edustustoissa, mutta säädöstä on selkeytetty kirjaamalla siihen keskusviranomaisen rooli tutkia ja ratkaista viisumihakemuksia.
- Viisumihakemuksen jättöaika muuttuu siten, että hakemuksen voi jättää aikaisintaan kuusi kuukautta ja viimeistään 15 päivää ennen aiottua matkaa. Kiireellisissä, perustelluissa tapauksissa viisumihakemuksen voi jättää edustuston tai keskusviranomaisen luvalla myöhemmin kuin 15 päivää ennen aiottua matkaa.
- Viisumihakemus voidaan allekirjoittaa sähköisesti, mikäli sähköinen allekirjoitus on hakemuksen käsittelevän jäsenvaltion hyväksymä. Suomi ei toistaiseksi käytä sähköistä allekirjoitusta.
- Viisumimaksu nousee ja sen hinta vaihtelee ryhmittäin. Pääsäännön mukaan viisumimaksu on aikuisilta 80 euroa ja 6-11 –vuotailta 40 euroa, minkä lisäksi on olemassa muita maksuryhmiä. Mahdollisuus myöntää maksuttomia viisumeita säilyy.
- Viisumisäännöstöön lisätään uusi 25a artikla, jossa säädetään takaisinottoa koskevasta yhteistyöstä kolmannen maan kanssa. Tämän artiklan perusteella viisumin hinta voi vaihdella 60, 120 ja 160 euron välillä. Komissio voi rajoittaa tiettyjen viisumisäännösten artikloiden soveltamista sellaisten kolmansien maiden kansalaisiin, jotka eivät tee riittävää yhteistyötä jäsenmaiden kanssa laittomien maahantulijoiden palauttamisessa kotimaahansa. Jos kolmas maa tekee yhteistyötä palautusasioissa, komissio voi helpottaa kyseisen maan kansalaisten viisumiprosessia ja lyhentää hakemusten käsittelyaikaa 10 päivään tai pidentää monikertaviisumien säännönmukaista voimassaoloaikaa. Komissio arvioi vuosittain artiklan 25a mukaista kolmannen maan yhteistyön tasoa.
- Pääsäännön mukaan ulkoisen palvelutarjoajan palvelumaksu voi olla enintään puolet viisumimaksusta. Uutta on mahdollisuus poiketa pääsäännöstä perimällä korkeampi palvelumaksu erityistapauksissa.
- Viisumisäännösten mukaan hakemus on ratkaistava 15 päivässä. Poikkeuksellisesti käsittelyaikaa voidaan jatkaa 45 päivään, jos hakemuksen tarkempi tutkiminen on tarpeen. Hakemus on ratkaistava viivytyksettä, jos kyseessä on perusteltu kiiretilanne.
- Monikertaviisumin myöntäminen muuttuu porrastetuksi: yhden vuoden monikertaviisumi, jos hakija on laillisesti käyttänyt kolme viisumia edellisten kahden vuoden aikana; kahden vuoden monikertaviisumi, jos hakija on laillisesti käyttänyt edellisen vuoden monikertaviisumin edeltävien kahden vuoden aikana; viiden vuoden monikertaviisumi, jos hakija on laillisesti käyttänyt edellisen kahden vuoden monikertaviisumin edeltävien kolmen vuoden aikana. Poikkeuksena edellä esitettyyn, viisumin voimassaoloaikaa voidaan lyhentää yksittäistapauksissa, joissa on perusteltua syytä epäillä, että maahantulon edellytykset eivät täyty koko viisumin voimassaoloajan osalta.
- Viisumisäännösten epäämisperusteita tarkennettiin ja niitä on aiemman 9 sijaan 17 kappaletta. Täysin uusi epäämisperuste on se, ettei hakija ole esittänyt perusteluita suunnitellulle

lentokentän kauttakululle ja sen ehdoille. Viisumin epäämisperusteita koskeva vakiolomake annetaan viisumipäätöksen tehneen jäsenmaan kielellä sekä toisella unionin virallisella kielellä.

- Viisumihakemukset arkistoidaan edustustoissa tai keskusviranomaisen toimesta paperisena tai sähköisesti. Hakemustiedostot täytyy säilyttää vähintään vuoden ajan viisumipäätöksestä tai jos päätöksestä on valitettu, vähintään valitusprosessin loppuun asti sen mukaan, kumpi näistä ajanjaksoista on pidempi. Jos hakemukset arkistoidaan sähköisesti, niitä on säilytettävä ainakin viisumin voimassaolon ajan.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Sopimus Euroopan Unionin toiminnasta, 77 artiklan 2 kohdan a alakohta

Käsittely Euroopan parlamentissa

Mr López Aguilar (LIBE, S&D), raportoi: Viisumisäännösten muutosesityksen recast- menettely VIS-asetusehdotukselle keväällä 2019 valittu EU-parlamentti ei ole vielä nimittänyt raportoijaa

Kansallinen valmistelu

Eduskuntakäsittely

Hallintovaliokunta 13.5.2016
 Hallintovaliokunta 8.11.2016
 HaVL 18/2014 vp – E73/2014vp
 UM2014-00108, 27.01.2014
 UM2014-00685, 26.5.2014
 UM2015-01564, 25.11.2015
 UM2016-00531 13.5.2016
 UM2016-01075, 28.9.2016
 UM2017-00646, 22.6.2017
 UM2017-01418, 18.12.2017
 E28/2018, 4.5.2018: Viisumisäännöstö
 U 93/2018 vp, 1.10.2018: VIS, Valtioneuvoston istunto 25.10.2018 ja
 Hallintovaliokunta 14.11.2018

Asiakirjat

Euroopan Parlamentin ja neuvoston ehdotus uudeksi viisumisäännöstökseksi (Visa Code) (recast) PE-CONS 29/19; 13175/17 LIMITE VISA 390, CODEC 1584, COMIX 682

e-Viisumi: nykyisen viisumiprosessin parantaminen sähköisellä viisumihakemuksella ja digitaalisella viisumitarralla 10520/17 LIMITE VISA 241, COMIX 460, FRONT 285

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1370 kolmansien maiden viisumien yhtenäisestä kaavasta annetun asetuksen no 1683/1995 muuttamisesta

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi seuraavien säädösten muuttamisesta; 767/2008, 810/2009, 2016/399, tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskeva asetusehdotus ja päätös

2004/512/EC ja neuvoston päätöksen 2008/633/JHA kumoaminen, VIS-asetusehdotus (8853/18+ ADD 1 to ADD 3, WK 5969/2018)

EU:n ja Valko-Venäjän välinen viisumihelpotussopimus, luonnos (WK 4276/2019)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Leena Liukkonen, UM, KPA-20, p. 0295 351 547, leena.liukkonen@formin.fi
Virpi Kankare, UM, KPA-20, p. 050 5965383, virpi.kankare@formin.fi
Marita Auvinen, UM, KPA-20, p. 046 9207685, marita.auvinen@formin.fi

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	Brasilia, Kiina, Schengen viisumi, Tunisia, Valko-Venäjä, viisumit, Yhdysvallat UM
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, TEM, VM, VNK, YM